

[Helge von Rosen.]

må tage det onde med det gode. Det er mig bekendt, at importører i et af vore nabolande med betydelig succes så at sige spiller på uensartethed i praksis hos de forskellige regionale told- og afgiftsmyndigheder, til trods for at der foreligger omfattende og detaljerede vejledninger fra den centrale myndighed om regler og praksis.

Det er bemærkelsesværdigt, at forsøgene med overgang til en ny procedure ikke regnes at føre til øgede udgifter eller udvidelse af administrationen, og endnu mere bemærkelsesværdigt, at især forenklingen ved nedlæggelse af en række toldkamre i provinsen og tjenestesteder i København betyder, at man kan undgå den personaleforøgelse, som ellers ville følge med merværdiafgiften.

Det forekommer meget positivt, når staten som her går ind i en arbejdsbesparende rationalisering på linje med, hvad der foregår i erhvervslivet, og dette sker jo uden påtryk, det påtryk, som erhvervslivet har gennem hensynet til rentabilitet og konkurrence. På den anden side ville, synes jeg, rationaliseringen forekomme mere radikal, hvis den var iværksat i en periode, hvor den kunne have ført til egentlige personale reduktioner. Man kan få den tanke, at selv om rationaliseringsudvalget er nedsat i 1965, så er det merværdiafgiftens krav til personaleindsats, som sætter gang i udviklingen. Det er jo erhvervslivets, fremfor alt landbrugets, arbejdsbesparende rationaliseringer, som gennem en lang årrække har betinget vor gode økonomiske vækst uden alt for omfattende indførsel af udenlandsk arbejdskraft, og hertil burde også det offentlige være bidragyder.

Det foreliggende eksempel med toldvæsenets radikale rationalisering, som nu ligger foran os, synes at bestyrke de udbredte anelser blandt befolkningen og vel især i erhvervskredse om, at der må foreligge betydelige rationaliseringsmuligheder i den offentlige sektor, muligheder, hvis udnyttelse hæmmes af den mangel på bevægelighed, der følger af ansættelsessystemet og af

afsavnet af den drivfjeder, der ligger i konkurrence- og rentabilitetshensynet.

Morten Lange: Jeg ved ikke, om en vikar for en toldlovsordfører er en synder, men det er muligt. Jeg skal i hvert fald prøve på ikke at forsynde mig for meget ved nogle få bemærkninger om dette lovforslag.

Jeg har betydelig sympati for § 1, som lægger op til en rationalisering af toldvæsenet; den har længe været tiltrængt. Nogle af de lidt fjernere provinstoldkamre ser unægtelig lidt fortidsprægede ud, de er ikke præget af meget kraftig udnyttelse, og jeg synes, det er gavnligt, hvis vi kan få en sådan rationalisering fornuftigt forberedt igennem den befuldmægtigelse, som finansministeren søger i § 1.

Så langt, så godt. Jeg håber, at denne udvikling vil komme til at gå forholdsvis hurtigt, for rationaliseringer er nu sådan lidt generende, hvis der bliver snakket om dem for længe, uden at der bliver gjort noget ved dem. Jeg har fornemmelsen af, at det har voldt en vis usikkerhed i toldvæsenet, at man kender til disse planer og altså bare ikke rigtig ved, hvornår de kommer i gang. Jeg synes, det ville være godt, om man kunne klare denne sag — altså fuldmagter til at være fornuftige i en begrænset periode — så nogenlunde i et snuptag, og så meget gerne komme tilbage med en ny og rationel ordning.

Derimod er jeg mindre begejstret for de fuldmagter, finansministeren ønsker efter § 2. Jeg synes, det lader til at være en variant af det, som regeringen åbenbart ynder særlig meget, at give udsættelse med indbetalingen af moms. Nu kan man selvfølgelig være mere eller mindre forelsket i moms, alt efter som man nu har det med skatter; men den uensartethed, som jeg synes regeringen stræber efter at indføre i stigende grad i forhold til de ret afbalancerede afregningsfrister, som oprindeligt er nedlagt i loven, er bekymrende, og jeg kan med temmelig stor sikkerhed allerede på nuværende tidspunkt sige, at finansministeren